

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 31/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. januára 2014 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészároša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť Ing. F. L., CSc., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 1 a čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaniach vedených Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 3 T 22/2012 a Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky bez uvedenia spisovej značky a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. F. L., CSc., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. decembra 2013 doručená sťažnosť Ing. F. L., CSc. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 1 a čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaniach vedených Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 3 T 22/2012 a Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky (ďalej len

„generálna prokuratúra“) bez uvedenia spisovej značky. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 9. decembra 2013.

Zo sťažnosti vyplýva, že proti sťažovateľovi sa vedie na okresnom súde trestné konanie pod sp. zn. 3 T 22/2012.

Na hlavnom pojednávaní konanom 20. júna 2013 korunný svedok obžaloby Ing. O. M. priznal, že sťažovateľ ako konateľ údajného poškodeného mu ako poverenému zástupcovi väčšinového spoločníka poškodeného umožnil pravidelne a kedykoľvek nahliadať do účtovných dokladov, o všetkých úkonoch sťažovateľa bol okamžite informovaný a tieto nikdy nenamietal. Takto svedok priznal, že valné zhromaždenie rozhodovalo s dokonalou znalosťou veci, a nie na základe údajne zavádzajúcich tvrdení sťažovateľa. Tým svedok zmenil svoje predchádzajúce výpovede z prípravného konania, kde tvrdil, že sťažovateľ mu nikdy nahliadanie do dokladov neumožnil a že mu vo výkone tohto práva bránil. Význam tejto okolnosti je daný tým, že v skutočnosti je svedok jediným svedkom vo veci. Ostatní svedkovia sa totiž odvolávali len na informácie od svedka M.

Predseda senátu JUDr. R. F. zmenené svedectvo, a to napriek protestom sťažovateľa do zápisnice o hlavnom pojednávaní zaprotokoloval v znení: *„Na výzvu OP II. - udáva zhodne, ako v zápisnici o výsluchu č. l. 136-137, na svojej výpovedi nič nemení ani nedodáva.“*

Podnetom z 12. augusta 2013 sťažovateľ požiadal generálnu prokuratúru o preverenie podozrenia, že predseda senátu sfaľšoval, menil a maril dôkaz zápisnicou z pojednávania a bránil sťažovateľovi v získaní dôkazu. Sťažovateľ poukázal aj na to, že predseda senátu maril výpovede aj ďalších svedkov, resp. bránil vo výpovedi aj ďalším svedkom. Týmto postupom podľa názoru sťažovateľa sfaľšoval zápisnicu o hlavnom pojednávaní, ktorá je verejnou listinou, a to v úmysle, aby sa použila ako pravá, pričom ju ako pravú aj použil. Na dôkaz svojho tvrdenia sťažovateľ pripojil k podnetu zvukový záznam hlavného pojednávania, ktorý on sám vyhotovil.

Generálna prokuratúra listom doručeným sťažovateľovi 20. augusta 2013 oznámila, že podnet z 12. augusta 2013 postúpila na ďalšie konanie predsedovi okresného súdu.

Sťažovateľ prípisom z 21. augusta 2013 namietal vybavenie svojho trestného oznámenia z 12. augusta 2013 s tým, aby tento jeho podnet bol vybavený zákonným spôsobom.

Z listu generálnej prokuratúry doručeného sťažovateľovi 18. septembra 2013 vyplývalo, že jeho trestné oznámenie neobsahovalo konkrétne skutočnosti nasvedčujúce spáchaniu trestného činu, a preto bolo oprávnene posúdené ako sťažnosť na postup súdu.

Opakovaným podnetom z 19. septembra 2013 sťažovateľ opäť požiadal generálnu prokuratúru o vybavenie trestného oznámenia zákonným spôsobom.

Z listu generálnej prokuratúry doručeného sťažovateľovi 22. októbra 2013 vyplynulo, že predchádzajúce spôsoby vybavenia podnetu sťažovateľa boli správne.

Predseda senátu sťažovateľovi trvalo bráni v predkladaní dôkazov. Robí to tak, že prevzal na seba výkon funkcie prokurátora v spojení so svojimi právomocami sudcu. On vedie výsluchy svedkov, zasahuje do výsluchov vykonávaných sťažovateľom, nedovoľuje mu dopovedať otázky svedkom, skáče mu do reči a často mu nedovolí otázky ani len položiť. Namieta a popiera sťažovateľom predložené dôkazy a nepravdivo ho poučuje o jeho procesných právach vrátane nepravdivých tvrdení o znení zákonov. Predseda senátu po zistení, že svedkovia majú ťažkosti zodpovedať jeho otázky podporené listinnými dôkazmi, okamžite odpovedá namiesto svedkov. Posúdenie správnosti tohto postupu sudcu je vo výlučnej právomoci nadriadených súdov a sťažovateľ chce uvedeným popisom iba ilustrovať okolnosti, za ktorých je nútený strpieť porušovanie jeho ústavných práv zo strany predsedu senátu. Totiž okrem nesprávneho úradného postupu je na hlavných pojednávaniach vystavený aj ponižujúcemu zaobchádzaniu. Predseda senátu nazýva ním položené otázky blbými, oznamuje, že sa musí zo sťažovateľa smiať, pýta sa, či si sťažovateľ myslí, že sú tam všetci na hlavu padnutí a že nemajú vlastný názor. Tvrdí, že ho

sťažovateľ považuje za idiota, vytýka mu, že sa naňho usmial, kričí, že to sťažovateľ nesmie a zastrašuje ho mnohými podobnými spôsobmi. Označuje sťažovateľa ako veľkého mága a manipulátora a umožňuje svedkom, aby tieto hanlivé označenia na adresu sťažovateľa aj oni používali. Na dôkazné snahy sťažovateľa reaguje až nepríčetným vrieskaním sprevádzaným i búchaním do stola. Okolnosti ponižovania sťažovateľa predsedom senátu dokazuje zvukový záznam z hlavného pojednávania konaného 20. júna 2013.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaniach vedených okresným súdom pod sp. zn. 3 T 22/2012 a generálnou prokuratúrou bez uvedenia spisovej značky s tým, aby bolo generálnej prokuratúre prikázané konať o trestnom oznámení sťažovateľa v zmysle ustanovení Trestného poriadku a okresnému súdu bolo prikázané dodržiavať ustanovenia § 13 a nasl. vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov. Napokon požaduje priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 10 000 € od okresného súdu.

Z procesného hľadiska sťažovateľ žiada o „*pridelenie advokáta s ohľadom na okolnosť, že mne známi advokáti sa obávajú o svoju ďalšiu profesionálnu existenciu, pokiaľ by v tejto veci moje zastúpenie prevzali inak, než na základe výzvy súdu*“.

II.

Z prípisu sťažovateľa z 12. augusta 2013 adresovaného generálnej prokuratúre a označeného ako „*Podnet na preverenie podozrenia zo spáchania trestného činu podľa § 344 a § 352 zák. č. 300/2005 Z. z. voči JUDr. R. F., PhD., sudcovi Okresného súdu Bratislava II*“ vyplýva inter alia, že predseda senátu zapísal do zápisnice o hlavnom pojednávaní opak pravdy, priamym dôkazom čoho je zvukový záznam z hlavného pojednávania.

Z prípisu generálnej prokuratúry sp. zn. XV/2 Gn 209/13 z 15. augusta 2013 vyplýva, že podanie sťažovateľa z 12. augusta 2013 bolo postúpené na ďalšie konanie predsedovi okresného súdu.

Z prípisu sťažovateľa z 21. augusta 2013 adresovaného generálnej prokuratúre vyplýva, že podáva sťažnosť proti vyrozumieniu generálnej prokuratúry z 15. augusta 2013. Keďže podal trestné oznámenie o podozrení zo spáchania justičného zločinu, bolo podľa jeho názoru povinnosťou generálnej prokuratúry postupovať v zmysle ustanovení Trestného poriadku upravujúcich možnosti vybavenia trestného oznámenia. Medzi týmito možnosťami však nie je postúpenie veci predsedovi súdu, ktorý nie je orgánom činným v trestnom konaní.

Z prípisu generálnej prokuratúry č. k. XV/3 Spr 162/13-2 z 3. septembra 2013 adresovaného sťažovateľovi vyplýva, že podanie sťažovateľa na preverenie podozrenia zo spáchania trestného činu bolo z hľadiska jeho obsahu posúdené ako podnet v zmysle § 31 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov. Z ustanovenia § 66 ods. 2 Trestného poriadku vyplýva, že trestným oznámením je oznámenie o skutočnostiach, že bol spáchaný trestný čin. Trestné oznámenie je teda podanie, ktoré obsahuje konkrétne skutočnosti nasvedčujúce spáchaniu trestného činu. Trestný čin musí tam byť opísaný spôsobom, ktorý umožňuje, aby sa ním policajt alebo prokurátor vôbec mohol zaoberať. Z obsahu podania vyplýva nespokojnosť sťažovateľa s vybavením pôvodného podania, ktoré bolo posúdené podľa jeho obsahu ako sťažnosť na postup súdu podľa § 62 a § 68 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a nie ako trestné oznámenie, akoby to vyplývalo z pomenovania. Podanie neobsahovalo žiadne skutočnosti nasvedčujúce spáchaniu trestného činu. Každé podanie sa vždy striktne posudzuje podľa jeho obsahu, aj keď je nesprávne označené.

Z prípisu sťažovateľa z 19. septembra 2013 adresovaného generálnej prokuratúre vyplýva, že podáva opakovaný podnet a trvá na vybavení trestného oznámenia postupom

podľa § 198 a § 197 Trestného poriadku. Trestné oznámenie musí byť vybavené uznesením, a nie listom, pričom predseda súdu nie je orgánom činným v trestnom konaní.

Z prípisu generálnej prokuratúry č. k. XV/3 Spr 162/13-4 z 8. októbra 2013 adresovaného sťažovateľovi vyplýva, že doterajšie postupy generálnej prokuratúry treba považovať za správne.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti postupu predsedu senátu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 22/2012, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy.

Sťažovateľ namieta a porovnaním obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní okresného súdu vo veci sp. zn. 3 T 22/2012 z 20. júna 2013 so zvukovým záznamom z tohto hlavného pojednávania jednak dokazuje to, že predseda senátu zachytil do zápisnice o hlavnom pojednávaní výpoveď svedka Ing. O. M. v podstatnom rozpore so skutočným obsahom tejto výpovede, a okrem toho aj to, že predseda senátu vedie hlavné pojednávanie spôsobom, ktorý marí, resp. znemožňuje objektívne vykonávanie dôkazov, a to najmä vo vzťahu k aktivitám sťažovateľa ako obžalovaného.

Z pohľadu ústavného súdu treba konštatovať, že sťažovateľ v doterajšom priebehu konania vedeného okresným súdom ešte ani zďaleka nevyčerpal všetky možnosti obrany ním označených práv v rámci všeobecných súdov. Pokiaľ na základe vykonaného dokazovania bude sťažovateľ uznaný vinným, bude mať možnosť všetky námietky tvoriace obsah tejto časti sťažnosti uplatniť v rámci odvolacieho konania. O týchto odvolacích námietkach potom rozhodne príslušný krajský súd ako súd odvolací. Keby ani odvolací súd neposkytol ochranu označeným právam sťažovateľa, bude prichádzať ešte do úvahy domáhať sa ich ochrany podaním dovolania, pričom bude v právomoci Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho takúto ochranu poskytnúť.

Všetky uvedené skutočnosti vedú k záveru, že v danej fáze trestného konania právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa bude mať ešte odvolací a dovolací súd, čím je zároveň nateraz vylúčená právomoc ústavného súdu. Inými slovami, postup podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v tejto fáze predčasný.

Odlíšná je situácia vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému generálnou prokuratúrou bez uvedenia spisovej značky. Túto časť sťažnosti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Sťažovateľ namieta, že jeho trestné oznámenie generálna prokuratúra nevybavila spôsobom predpísaným Trestným poriadkom, teda nevydala uznesenie, ktorým by o trestnom oznámení rozhodla, ale podanie sťažovateľa postúpila predsedovi okresného súdu, ktorý nie je orgánom činným v trestnom konaní, a nie je preto oprávnený o trestnom oznámení konať a rozhodnúť.

Podľa § 62 ods. 1 prvej vety Trestného poriadku podanie sa posudzuje vždy podľa obsahu, aj keď je nesprávne označené.

Ústavný súd považuje za podstatné zdôrazniť, že v prípise sťažovateľa z 12. augusta 2013 označenom ako „*Podnet na preverenie podozrenia zo spáchania trestného činu podľa § 344 a § 352 zák. č. 300/2005 Z. z. voči JUDr. R. F., PhD., sudcovi Okresného súdu Bratislava II*“ nie je konkrétne označený skutok, resp. skutky, ktorými sa mal sudca označených trestných činov dopustiť. Sťažovateľ formuluje obvinenia z trestných činov iba vo všeobecnej rovine a odkazuje na zvukový záznam z hlavného pojednávania. V rozpore s obsahom sťažnosti doručenej ústavnému súdu neuvádza konkrétne obvinenie, podľa ktorého mal sudca zaprotokolovať výpoveď svedka Ing. M. v rozpore so skutočným obsahom tejto výpovede.

Za daného stavu nemožno záver generálnej prokuratúry považovať za arbitrárny či zjavne neodôvodnený. Jej postup má oporu v ustanovení § 62 ods. 1 prvej vete Trestného

poriadku. Na tomto závere nemôže nič meniť okolnosť, že sťažovateľ má na vec odlišný názor.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2014